

ਐਸਐਸ ਨਿੱਝਰ ਜੇ.

ਸ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬਰਾਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਸ. ਸੁਖਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

2002 ਦਾ EP ਨੰ. 11

11 ਜੁਲਾਈ, 2003

ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 — ਐੱਸ.ਐੱਸ. 80, 80-ਏ, 81, 100, 101 ਅਤੇ 123(7)-ਚੋਣ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ, 1961—ਆਰ.ਐੱਲ.94(ਏ), ਫਾਰਮ 25 — ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ— ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 1 ਨੂੰ 200 ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਥੋੜੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ—ਚੁਣੌਤੀ—ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼—ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ/ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਘਟਾ —ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ 'ਚ ਨੁਕਸ — ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਹਲਫਨਾਮਾ—R1.94(a), ਫਾਰਮ 25 ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ — ਧਾਰਾ 83 ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ—ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ—ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਯੋਗ ਹੈ।

ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਚੋਣ ਨਿਯਮਾਂ, 1961 ਦੇ ਨਿਯਮ 94-ਏ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫਾਰਮ 25 ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਫਾਰਮ 25 ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਹਨ। ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਪਸ਼ਟ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਕੇ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 83(1) ਦੀ ਗੈਰ-ਪਾਲਣਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ 32)

ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਗੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 123(7) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰਥਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੁੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਪਰੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਰਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਭਾਵੇਂ ਅੰਕਿਤ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਲਈਆਂ ਜਾਣ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 123(7)(ਡੀ) ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀਆਂ।

(ਪੈਰਾ 34 ਅਤੇ 38)

ਐਸਪੀ ਜੈਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਐਮ.ਐਲ.ਸਾਗਰ ਦੇ ਨਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਚੌਧਰੀ ਸਨ।

ਐਸ ਸੀ ਕਪੂਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਆਸ਼ੀਸ਼ ਕਪੂਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ।

ਜੁਗਮੋਟ

5.5. ਨਿੱਝਰ, ਜੇ.

(1) ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 7 ਫਰਵਰੀ, 1997 ਨੂੰ ਹੋਈਆਂ। ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ 14 ਫਰਵਰੀ, 2002 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ 25 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ

ਪੰਜਾਬ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਨੀਪੁਰ ਰਾਜ ਲਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। , 2001। ਇਸ ਲਈ, ਆਦਰਸ਼ ਚੋਣ ਜ਼ਾਬਤਾ 25 ਦਸੰਬਰ, 2001 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਫਸਰ, ਪੰਜਾਬ ਨੇ 105 ਮੁਕਤਸਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਸਮੇਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ 117 ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਚੋਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

(1) ਹਲਕੇ ਦੀ ਕਾਲਿੰਗ	16-1-2002
(2) ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਭਰਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ	23-1-2002
(3) ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਦੀ ਮਿਤੀ	24-1-2002
(4) ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ	28-1-2002
(5) ਪੋਲਿੰਗ ਦੀ ਮਿਤੀ	13-2-2002
(6) ਪੋਲ ਦੇ ਘੰਟੇ	ਸਵੇਰੇ 8.00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 5.00 ਵਜੇ
(7) ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ	24-2-2002
(8) ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ	24-2-2002

(2) ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕਤਸਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਲਈ 12 ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਗਏ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਵੱਲੋਂ ਟਿਕਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਲੜੀ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਬਸਪਾ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਨ ਬਾਕੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਲੜੀ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਨੰਬਰ 5, ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ 22 ਜਨਵਰੀ, 2002 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1, ਵਾਪਸ ਆਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ 23 ਜਨਵਰੀ, 2002 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ।

S. Harcharan Singh Brar v. S. Sukhdarshan Singh oo /
and others (S.S. Nijjar. J.)

13 ਫਰਵਰੀ, 2002। ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 24 ਫਰਵਰੀ, 2002 ਨੂੰ ਹੋਈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ 200 ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਜਿੱਤ ਕੇ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ:-

ਸ੍ਰ. ਨੰ.	ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਨਾਮ	ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਨਾਮ	ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ
1	ਸ: ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ	INC	32265 ਹੈ
2	ਹਰਨਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ	ਅਕਾਲੀ ਦਲ	26855 ਹੈ
3	ਮੰਦਰ ਸਿੰਘ	ਬਸਪਾ	2076
4	ਸੁਖਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ (ਖੋਖਰ)	IND	264
5	ਸੁਖਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ (ਮਰੜ ਕਲਾਂ)	IND	32465 ਹੈ
6	ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ	IND	279
7	ਸ਼ਾਮ ਲਾਇ	IND	140
8	ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ	IND	875
9	ਪਰੀਪ ਕੁਮਾਰ	IND	187
10	ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ	IND	242
11	ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ	IND	470
12	ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ	IND	1201

ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਸੰਖਿਆ	1,39,658 ਹੈ
ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ	:
ਵੋਟਾਂ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈਆਂ	:

(3) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਅਤੇ 101 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 80, 80-ਏ, 81 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਪੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 25 ਨਵੰਬਰ, 2002 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:-

1. ਕੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਅਸਲ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ? ਓ.ਪੀ.ਆਰ

2. ਕੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ? ਓ.ਪੀ.ਆਰ
3. ਕੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਰਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 123(7) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਪੀ
4. ਕੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ? ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ? ਓ.ਪੀ.ਪੀ
5. ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਪੀ
6. ਰਾਹਤ.

(4) ਮਸਲਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਵਿਚਾਰਨ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

(5) ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2002 ਦੇ ਇੱਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਪੈਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 5 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤੱਥ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀ ਹਨ। ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ (ਬੀ) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 6 ਤੋਂ 13 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ P/I ਤੋਂ P/4 ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸਹੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ Annexures P/I/T ਤੋਂ P/ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 6 ਤੋਂ 13 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ I/T ਸੱਚ ਹਨ ਜੋ ਸੱਚ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"ਤਸਦੀਕ:

ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰ: 1 ਤੋਂ 5, 16, 19 ਅਤੇ 20 ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਮੇਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀ ਹਨ; ਸ/ਸ੍ਰੀ ਧੀਰਜ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ, ਬਹਾਈ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਬਰਕੰਦੀ, ਤਹਿਸੀਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁਕਤਸਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਰਾ ਨੰ: 6 ਦੇ ਅੰਸ਼ ਸਹੀ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਵਾਸੀ ਨਜ਼ਦੀਕ ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਬਾਈਪਾਸ, ਮੁਕਤਸਰ ਅਤੇ ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਬਹਾਈ ਸਿੰਘ, ਵਾਸੀ ਵੱਟੂ, ਤਹਿਸੀਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁਕਤਸਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ

ਸੱਚਾ ਹੋਣਾ; 25 ਜਨਵਰੀ, 2002 ਦੇ ਅਖਬਾਰ “ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਜੀਤ” ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭਾਮ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 7 ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੱਚ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਕਪੂਰ ਚੰਦ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਬਰੀਵਾਲਾ, ਤਹਿਸੀਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁਕਤਸਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਰਾ ਨੰ: 8 ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਸਹੀ ਹੈ; ਗੁਰਨ ਦਿੱਤਾ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਪੁੱਤਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਖੋਖਰ, ਤਹਿਸੀਲ ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁਕਤਸਰ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਵਾਸੀ ਨੇੜੇ ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਬਾਈਪਾਸ, ਮੁਕਤਸਰ; ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਬਹਾਈ ਸਿੰਘ, ਵਾਸੀ ਵੱਟੂ, ਤਹਿਸੀਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁਕਤਸਰ ਅਤੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰ: 36, ਮਿਤੀ 7 ਫਰਵਰੀ, 2002 ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਥਾਣਾ ਸਦਰ ਮੁਕਤਸਰ ਅਤੇ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; 7 ਫਰਵਰੀ, 2002 ਦੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰ. 15 ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਰਾ ਨੰ. 9 ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਸਹੀ ਹਨ, PS ਸਿਟੀ ਮੁਕਤਸਰ : ਪੈਰਾ ਨੰ. ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਵਸ਼੍ਰੀ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਕਿਸ਼ਨ ਚੰਦ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਏਰੀਆ ਕਮੇਟੀ ਬਰੀਵਾਲਾ (ਮੁਕਤਸਰ), ਚਰਨ ਦਾਸ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਬਰੀਵਾਲਾ (ਮੁਕਤਸਰ), ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਜੰਡੋਕਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ 10 ਸਹੀ ਹਨ। , ਤਹਿਸੀਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁਕਤਸਰ ਅਤੇ ਸੱਚ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ; ਸ/ਸ਼੍ਰੀ ਜਲੌਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ, ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਰਾ ਨੰ: 11 ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸਹੀ ਹੈ। , ਪਿੰਡ ਹਰੀਕੇ ਕਲਾਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁਕਤਸਰ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ; ਪੈਰਾ ਨੰ. ਸ਼੍ਰੀ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਮੁਕਤਸਰ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਭੁੱਲਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁਕਤਸਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ 12 ਨੰਬਰ ਸਹੀ ਹਨ। ਅਤੇ ਇਹ ਸੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਸਰਵਸ਼੍ਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਅਜੈਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਗੁਰਭਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਮਰਾੜ ਕਲਾਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁਕਤਸਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਰਾ ਨੰ: 13 ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 14 ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸਹੀ ਹੈ

ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਖੋਖਰ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰ. 8 ਅਤੇ ਇਹ ਸੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1955 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਮੁਕਤਸਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਰਾ ਨੰ. 15 ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਸਹੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸੱਚ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ; ਪੈਰਾ ਨੰ. 17 ਅਤੇ 18 ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀ ਹਨ ਅਤੇ ਸੱਚ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ; ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਪੈਰਾ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਧਾਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਝੂਠਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਫੁਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ”

(6) ਮਿਸਟਰ ਐਸ. ਸੀ.ਐਮ.ਆਰ.ਏ.ਐਸ. ਸੀ. ; ਕਪੂਰ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਹਸਤਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮੁੱਢਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਲੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਭਾਵੇਂ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਪੂਰਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 123 (7) (ਡੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕ੍ਰਿਸਟ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਥ ਗਾਇਬ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਕ੍ਰਿਸਟ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਾਮੱਗਰੀ ਵੇਰਵੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਫਾਰਮ-25 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਚੋਣ ਸੰਚਾਲਨ ਨਿਯਮਾਂ, 1961 ਦੇ ਨਿਯਮ 94 (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ ਹਲਫਨਾਮਾ ਸਿਰਫ ਫਾਰਮ 25 ਵਿਚਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹਲਫਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰਾਜ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਪੁੱਤਰ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹਨ:-

1. ਰਣਜੈ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਬੈਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (1)
2. ਸਾਮੰਤ ਐਨ. ਬਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਜਾਰਜ ਵਰਨਾਂਡੇਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ (2)
3. ਜਤਿੰਦਰ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬਿਹਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (3)

(1) ਏਆਈਆਰ	1954	ਐਸਸੀ	749
(2) ਏਆਈਆਰ	1969	ਐਸਸੀ	1201
(3) ਏਆਈਆਰ	1970	ਐਸਸੀ	276

S. Harcharan Singh Brar v. S. Sukhdarshan Singh oo /
and others (S.S. Nijjar. J.)

4. ਅਜ਼ਹਰ ਹੁਸੈਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ (4)
5. ਚੰਦਰਕਾਂਤਾ ਗੋਇਲ ਬਨਾਮ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਜੋਧਾ ਸਿੰਘ ਕੋਹਲੀ (5)
6. ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਓ ਬੀਰੋਂਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (6)
7. ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਜਨਮੇਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (7)।

(7) ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਸੀ. ਕਪੂਰ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੇਟੇ ਦੁਆਰਾ 6, 7 ਅਤੇ 8 ਵਰਵਰੀ, 2002 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਰਮਾਕਾਂਤ ਮਯੋਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੇਲਿਨ ਡੀਸਿਲਵਾ, (8).

(8) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਪੀ. ਜੈਨ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਤੋਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ ਲਈ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਣ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 (7) (ਡੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ। ਜਦੋਂ ਸਾਰੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਪੂਰਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮਹਿੰਦਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਪਾਲ, (9), ਉਧਵ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮਾਧਵ ਰਾਓ ਸਿੰਧੀਆ, (10) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ; ਮਹਿੰਦਰ ਪਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਦਾਸ ਮਲੰਗਰ, (11) ਅਤੇ ਵੀ. ਨਾਰਾਇਣਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਪੀ. ਤਿਰੁਨਾਵੁਕਰਾਸੂ, (12)।

- (4) ਏਆਈਆਰ 1986 ਐਸਸੀ 1253
- (5) ਏਆਈਆਰ 1996 ਐਸਸੀ 861
- (6) 1970 (3) SCC 239
- (7) (2000)8 SCC 191
- (8) ਏਆਈਆਰ 1996 ਐਸਸੀ 826
- (9) 2001 (3) ਆਰਸੀਆਰ (ਸਿਵਲ) 725
- (10) ਏਆਈਆਰ 1976 ਐਸਸੀ 744
- (11) AIR 2000 SC 16
- (12) ਏਆਈਆਰ 2000 ਐਸਸੀ 694

(9) ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਪੀ. ਜੈਨ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਤੱਥ ਸਾਬਤ ਹੋਣੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੀ ਦਲੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਦੇ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਰੇ ਮੈਟੀਰੀਅਲ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮਹਿੰਦਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਪਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਹਰਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਭਗਵਾਨ ਸਹਾਏ ਰਾਵਤ (13) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

(10) ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਹ ਦੇਖਿਆ

ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਡੀ. ਰਾਮਚੰਦਰਨ ਬਨਾਮ ਆਰਵੀ ਜਾਨਕੀਰਾਮਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ, (14)।

(11) ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਾਂ ਹੀ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 81, 82 ਜਾਂ 117 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਕੋਈ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਡਾ. ਵਿਜੇ ਲਕਸ਼ਮੀ ਸਾਧੋ ਬਨਾਮ ਜਗਦੀਸ਼, (15) ਅਤੇ ਟੀ.ਐਮ. ਜੈਕਬ ਬਨਾਮ ਸੀ. ਪੌਲੋਸ ਅਤੇ ਹੋਰ, (16) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(12) ਸ੍ਰੀ ਜੈਨ ਨੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਹਲਫਨਾਮਾ ਬਿਲਕੁਲ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਹਲਫਨਾਮਾ ਨੁਕਸਦਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਹਲਫਨਾਮੇ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਨੂੰ ਦਰੁਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤਸਦੀਕ ਵਿਚ ਸਮਰਥਨ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਲਈ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਟੀ. ਫੂਨਜ਼ਾਥਾਂਗ ਬਨਾਮ ਹੈਗਾਖਨਲਿਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ, (17) ਅਤੇ ਐਫਏ ਸਾਪਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਿੰਗੋਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (18) ਅਤੇ ਮੱਲਾਨਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ।

(13) ਵੋਲ. CXXIX (2000-3) PLR 399

(14) ਏਆਈਆਰ 1999 ਐਸਸੀ 1128

(15) ਜੇਟੀ 2000 (1) ਐਸਸੀ 382

(16) ਜੇਟੀ 1999 (3) SC 72

(17) ਏਆਈਆਰ 2001 ਐਸਸੀ 3924

(18) ਏਆਈਆਰ 1991 ਐਸਸੀ 1557

(13) ਸ੍ਰੀ ਜੈਨ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸਮੱਗਰੀ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਜਾਂ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬਲਵਾਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਲਕਸ਼ਮੀ ਨਰਾਇਣ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (19) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ; ਐਫ.ਏ.ਸਾਪਾ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਸਿੰਗੋਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਸੁਪਰਾ) ਮਹਿੰਦਰ ਪਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਦਾਸ ਮਲੰਗਰ, (ਸੁਪਰਾ)।

(14) ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਐਸਪੀ ਜੈਨ ਨੇ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਆਚਰਣ ਚੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਜਲਾਲ, ਸਾਬਕਾ. ਐਮ.ਐਲ.ਏ., ਬਠਿੰਡਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਵਿਡੰਡਿਆ, ਸਕੱਤਰ ਗੁਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਰਾਹੀਂ, (20)।

(15) ਮੇਰੀ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਚਰਚਾ ਨਾਲ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਬੋਝ ਪਾਉਣਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੂਲ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(16) ਰਣਜੈ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਇਸ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਅਤੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ, ਨਾਜਾਇਜ਼ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਦਿ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸੀ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਵਲੰਟੀਅਰ ਸਨ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(17) ਸਾਮੰਤ ਐਨ. ਬਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 83 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਬਿਆਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਵੇਰਵਾ ਵੀ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਪੂਰਾ ਕਾਰਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਥ ਦੱਸੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਇੱਕਲੇ ਪਦਾਰਥਕ ਤੱਥ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਅਪੂਰਾ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਬਿਆਨ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਕਾਰਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

(19) ਏਆਈਆਰ 1960 ਐਸਸੀ 770

(20) (1997-2) PLR 778

ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿੱਚ, ਵੇਰਵੇ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਗੇ। ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਫਿਰ "ਭੌਤਿਕ ਤੱਥ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਹ ਤੱਥ ਜੋ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਹੀ ਕਾਰਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਮੁਦਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਕੋਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜੋ ਧਾਰਾ 83 ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਬੰਧ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪੂਰੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਲੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਘੋਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(18) ਜਤਿੰਦਰ ਬਹਾਦੁਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੱਲੋਂ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(19) ਚੰਦਰਕਾਂਤਾ ਗੋਇਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਅਮੂਰਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਵਜੋਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹਰ ਭਾਸ਼ਣ, ਜੋ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਏਜੰਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਭਾਸ਼ਣ ਕਿਸੇ

ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਚੋਣ ਏਜੰਟ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਚੋਣ ਏਜੰਟ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

(20) ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫਿਰ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਸੀ। ਇੱਕ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਆਮ ਬਿਆਨ ਸੀ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ, 5 ਤੋਂ 12 ਮਈ, 1968 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਇੰਨੀਆਂ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸਨ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਲੱਗਿਆ ਜਾਂ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਗਵਾਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਰਖਾਸਤ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇੰਨੀ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣ 6, 7 ਅਤੇ 8 ਫਰਵਰੀ, 2002 ਨੂੰ ਬੇਟੇ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

(21) **Raviln1** ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, (ਸੁਪਰਾ), ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਨੇ ਫਿਰ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:-

- "9. ਹੁਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 123(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ, ਜਿਸ ਲਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 28 ਤੋਂ 39 ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਤੱਥ ਅਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। . ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਦੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
10. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 83(1) ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਿਸੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਹਲਫ਼ੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ। ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 123 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ- ਚੋਣ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਫਾਰਮ 25 ਵਿੱਚ, ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੁਕਸ ਵਾਲੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸੂਚਨਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਧਾਰਾ 123(4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਧਾਰਾ 123(4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਸੰਬੰਧੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਧਾਰਾ ਦਾ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਹੈ। . ਕ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ

ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ

ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 123(1) ਦੇ ਤਹਿਤ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 123(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

11. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 83 ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਦੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਬਿਆਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੇਰਵੇ ਸਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਪਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 83(1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਰੋਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਉਸ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ. ਇਸ ਜ਼ਿੱਦ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਦੋਸ਼ ਲਵੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਅਤੇ ਘੁੰਮਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਪਰਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਚਿਤ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਦੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੋਸ਼, ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ - "ਇੱਕ ਘਾਤਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ"

(22) ਮਹਿੰਦਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਇਕਸਾਰ ਸ਼ੈਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਕਾਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪੂਰੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਅਸਲ ਤੱਥ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।

(23) ਉਧਵ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਉਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਪੂਰਾ ਕਾਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(24) ਮਹਿੰਦਰ ਪਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਵੇਕ ਹੈ। ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਸਲ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ

ਅਸਲ ਆਯਾਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 11 ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪ-ਪੈਰਾ ਵਿੱਚ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਿਣੇ ਗਏ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰਾਂ ਦੇ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾ ਕਰਨਾ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਹੱਦ 'ਤੇ ਸਹੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 83 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਮੱਗਰੀ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ"। ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਖਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਾਮੱਗਰੀ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ"।

(25) ਵੀ. ਨਰਾਇਣਸਵਾਮੀ ਦੇ ਕੇਸ (*ਸੁਪਰਾ*) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਆਰਡਰ 6 ਨਿਯਮ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 83 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ 16 ਅਤੇ ਆਰਡਰ 7 ਨਿਯਮ 11।

(26) ਟੀ.ਐਮ. ਜੈਕਬ ਦੇ ਕੇਸ (*ਸੁਪਰਾ*) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 81(3) ਵਿੱਚ "ਨਕਲ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਜੋ ਕਿ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸਾਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਰਿਵਰਤਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ/ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਜੋ ਅਸਲ ਤੋਂ ਸਾਮੱਗਰੀ ਵੇਰਵਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 81(3) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਦੀ ਅਸਲ ਕਾਪੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੁਕਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੱਚੀ ਕਾਪੀ 'ਤੇ ਨੋਟਰੀ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨੋਟਰੀ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਸਿਰਫ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 86(1) ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਨੁਕਸ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿਵਲ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਇਲਾਜਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵਿਧੀ. ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 83(1)(e) ਦਾ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1908 (1908 ਦਾ 5 ਦਾ 5) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।) ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਲਈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਨੋਟਰੀ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।

(27) (*ਸੁਪਰਾ*) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਟੀਐਮ ਜੈਕਬ ਦੇ ਕੇਸ (*ਸੁਪਰਾ*) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ।

(28) ਐਫ਼ਦੇ ਸਪਾ ਦੇ ਕੇਸ (*ਸੁਪਰਾ*) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਨੁਕਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਨਹੀਂ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 86(5) ਹਾਈ

ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਜਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤ ਸੋਧ ਵੇਰਵੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾ ਪਵੇ। ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਵੇਰਵੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(29) ਡਾ.ਵਿਜੇ ਲਕਸ਼ਮੀ ਸਾਧੋ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰ) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਉਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਸੀ। ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਹਲਫਨਾਮਾ ਵੀ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਦਾਇਰ ਹਲਫਨਾਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਨੰਬਰ 25 ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਕ ਹੋਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 2 (ਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸ ਠੀਕ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 86(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਠੋਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ।

(30) ਪੈਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਵੀ . ਨਾਰਾਇਣਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਸੀਪੀ ਤਿਰੁਨਾਵੁਕਰਾਸੂ (ਸੁਪਰ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾ ਥੀਆ ਕਾਨੂੰਨ 3 ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੁੜ-ਮੁੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ; ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ:-

"24. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੋੜ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਗੈਰ-ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਵੰਡ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਲੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 81, 83 (1) (ਸੀ) ਅਤੇ 86 ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 94-ਏ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਫਾਰਮ 25 ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਟੱਟ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਅਨੁਪਾਲਨ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। "ਭੌਤਿਕ ਤੱਥ" ਅਤੇ "ਭੌਤਿਕ ਵੇਰਵਿਆਂ" ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਈ ਘਾਤਕ ਹੈ, ਸਮੱਗਰੀ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਨੂੰ

ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। "ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਬੰਡਲ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਧਾਰਾ 83 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ)। b) ਸੈਕਸ਼ਨ 83 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੇਰਵੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਰੋਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਉਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸੱਚੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਮੰਨੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੜੇ ਦੋਸ਼ ਹਨ।

ਸੱਚਾ ਹੋਣ ਲਈ. ਇਹ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਦਾ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਸਦਾ ਪਦਾਰਥ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਤਰਕ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਅਨੁਮਾਨ ਕੱਢਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮੇਂ, ਮੌਕਾ ਜਾਂ ਅਨੁਮਾਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਿੱਥੇ ਕਥਿਤ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੰਭਾਵਿਤ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਕਈ ਪੈਰੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਸਦੀਕ ਧਾਰਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੈਰ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਗੈਰ-ਸਪੱਸ਼ਟ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਇਸਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਅਰਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਹੋਣ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵੀ ਉਨਾ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਟੀਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹੋਣ। ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 81 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 83 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਨੁਕਸ ਨੂੰ, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਇਲਾਜਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਜ਼ਿੱਠਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 83 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਮਾਮਲਾ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 6, ਨਿਯਮ 16 ਅਤੇ ਆਰਡਰ 7, ਨਿਯਮ 11 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਨਾ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਤਸਦੀਕ ਨਾ ਹੀ ਹਲਫਨਾਮਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਬਾਰੇ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਸਦੀਕ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਥਰੈਸ਼ਹੋਲਡ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਬਿਹਤਰ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੁਆਰਾ. ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(31) ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਲੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਵੇਰਮੈਂਟਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਮੁਸ਼ਕਲ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

(32) ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਚੋਣ ਨਿਯਮਾਂ, 1961 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਨਿਯਮਾਂ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਨਿਯਮ 94A ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਦਾਰਥ ਵਿੱਚ ਫਾਰਮ 25 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਫਾਰਮ 25 ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਥਾਂਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਪਸ਼ਟ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਕੇ ਭਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 83(1) ਦੀ ਗੈਰ-ਪਾਲਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ 'ਤੇ ਕ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਸਰੋਤ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਲਆਰ ਸ਼ਿਵਰਾਮਗੌੜਾ ਅਤੇ ਓਐਸਐਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਨਾਮ ਟੀ.ਐਮ ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਐਲਆਰਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ, (21), ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਈ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਬੰਧਤ ਅੰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਸੰਦਰਭ ਲਈ ਫਾਲੋ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

"12 ਏ. ਵਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸਕਲੇਚਾ ਬਨਾਮ ਜਗਜੀਵਨ (1972 1 SCC 826) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਵਾਲੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ: (ਐਸਸੀਸੀ ਪੰਨਾ 830 ਅਤੇ 831, ਪੈਰੇ 10, 13-15):

"10. ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਰੋਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

(21) (1999) 1 SCC 666

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 83 ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਸਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਚੋਣ ਨਿਯਮਾਂ, 1961 ਦੇ ਨਿਯਮ 94—ਏ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫਾਰਮ ਨੰ. 25 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਫਾਰਮ ਨੰ. 25.

ਬਿਆਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਬਿਆਨ ਗਿਆਨ ਲਈ ਸੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਹੜੇ ਬਿਆਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੱਚ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 87 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਗਭਗ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 102 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਡ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋੜ ਸਕਦਾ ਹੈ।

13. ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਬੰਬਈ ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਪੁਰਸ਼ੋਤਮ ਜੋਗ ਨਾਇਕ (ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1952-317) ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਦਮਬਤੀ ਦਾਸੀ ਬਨਾਮ ਰਸਿਕ ਲਾਈ ਧਾਰ [(ਆਈਐਲਆਰ 1909) 37 ਕੈਲ 259)] ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਬੇਰੀਅਮ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਿਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੰਪਨੀ ਲਾਅ ਬੋਰਡ (ਏਆਈਆਰ 1967 ਐਸਸੀ 295) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸਲਿੱਪਸ਼ੋਡ ਤਸਦੀਕ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬੰਬਈ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਤਸਦੀਕ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਆਰਡਰ 19 ਨਿਯਮ 3 ਦੀ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਮਾਡਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੋਡ ਕੀ ਇਹ ਕੋਡ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਏਕੇਕੇ ਨੰਬਰਬਾਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [(1969) 3 ਐਸਸੀਸੀ 864)] ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਸਦੀਕ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ।

14. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਘਾਤਕ ਨੁਕਸ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਜਾਂ ਸਰੋਤ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਇਕਸਾਰ ਹਨ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਡ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 83 ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਜ਼ਾਬਤੇ ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਤਸਦੀਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 19 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ

ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

15. ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਆਧਾਰ ਜਾਂ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜੋ ਕਿ ਵਾਪਸੀ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 45 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣਾਂ ਤੋਂ ਘੋਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਧਾਰ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪਹਿਲੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਸਲ ਮਹੱਤਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਆਧਾਰਿਤ ਸਮਕਾਲੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣਾ। ਇਹ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਦੂਸਰਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਰੋਤਾਂ ਜਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਕੇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਸਿੰਗਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

15. ਗਜ਼ਾਨਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਜੀ ਰਪਟ ਬਨਾਮ ਦੱਤਾਜੀ ਰਾਘੋਬਾਜੀ ਮੇਘੇ (1995) 5 ਐਸਸੀਸੀ 347 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ (ਆਨੰਦ, ਜੇ. ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੀ) ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿਠਿਆ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ। ਅਭਿਆਸ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਵੇਰਵੇ

ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪੂਰੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਵਾਲਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ: (ਐਸਸੀਸੀ ਪੰਨਾ 361-62, ਪੈਰਾ 16-18)।

- “16. ਚੋਣ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਪਸ ਪਰਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਪਸ ਪਰਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਚੋਣ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੋਣ ਏਜੰਟ. ਸ਼ੱਕ, ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇ, ਸਬੂਤ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਦਲੀਲਾਂ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥ ਅਤੇ ਵੇਰਵੇ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪੂਰੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

17. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 83 ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਬਿਆਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਦੋਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਮ ਦਾ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਪੂਰਾ ਬਿਆਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ

ਅਜਿਹੇ ਹਰੇਕ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਸਥਾਨ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਖਿਪ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਥਿਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

18. ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਰੋਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਪਾਬੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਜਾਂ ਘੁੰਮਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਪਰਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

- 16 ਏ. ਅਸੀਂ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਪੈਰਾ (f) ਅਤੇ (ਜੀ) ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੱਢ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਰੋਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਹਿੱਸਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹੜਾ ਹਿੱਸਾ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਪੈਰਾਸ (ਏ) ਤੋਂ (ਈ) ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਉਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸਹੀ ਹਨ। ਪੈਰਾ (ਐਫ) ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਚੁੱਪ ਹੈ। ਪੈਰਾ (ਜੀ) ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਰੇ 42 ਪੈਰਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਨੰਬਰ 25 ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੋਣ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਆਚਰਣ ਦੇ ਨਿਯਮ 94-ਏ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੰਭੀਰ ਨੁਕਸ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।"

(33) ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੋਖਿਆ ਹੈ। ਸਾਰੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਬੇਹੂਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਲੜਕਾ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਹੈ। ਜਨਵਰੀ 2002 ਵਿੱਚ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਲਾਈਨ ਮੋਗਾ ਵਿਖੇ ਤਾਇਨਾਤ ਸਨ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਥਾਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫਗਵਾੜਾ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਵੀ ਤਾਇਨਾਤ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਵੱਲੋਂ ਟਿਕਟ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਲੜੀ ਸੀ। ਚੋਣ ਜਿੱਤਣ ਲਈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਚੋਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਪਿਤਾ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿ ਕੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ 23 ਜਨਵਰੀ 2002 ਤੋਂ 13 ਫਰਵਰੀ 2002 ਤੱਕ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹ 24 ਫਰਵਰੀ 2002 ਨੂੰ ਵੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਰਿਹਾ, ਉਸਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੁਹਿੰਮ ਕੀਤੀ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਹਨ ਕਿ (1) ਉਸਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ, ਕਾਉਂਟਿੰਗ ਏਜੰਟਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਸੀ; (2) ਉਸਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। 105- ਮੁਕਤਸਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ

ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ; (3) ਇਹਨਾਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. (4) ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਵੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਸੀ; (5) ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਚੋਣ ਦਫਤਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਸੀ; (6) ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਅਤੇ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ

ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1; (7) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 20 ਜਨਵਰੀ, 2002 ਤੋਂ 22 ਜਨਵਰੀ, 2002 ਅਤੇ 25 ਜਨਵਰੀ, 2002 ਤੋਂ 28 ਜਨਵਰੀ, 2002 ਤੱਕ ਬਿਮਾਰ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ, ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਚੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਕੈਂਪਿਨ; (8) ਪੁੱਤਰ ਨੇ 105-ਮੁਕਤਸਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਇਕ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਿਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 123(7)(ਡੀ) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ (ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਚੋਣ ਏਜੰਟ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ), ਕੋਈ ਵੀ ਸਹਾਇਤਾ (ਵੋਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ) ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ; ਅਰਥਾਤ :-

- (a)
- (b)
- (c)
- (d) ਪੁਲਿਸ ਬਲਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ:-
- (e)

(34) ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਗੀ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੁੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਪਰੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਰਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

(35) ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 6 ਤੋਂ 13 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਪੈਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ 23 ਜਨਵਰੀ, 2001 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 1.45 ਵਜੇ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਕੋਲ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪੁੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਵੋਟ ਦੇਣ ਅਤੇ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ

ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਇਸ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 123(7)(d) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਪਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰੋਕਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਗਠਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਪੈਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਆਈਟਮਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਪੈਰਾ 7 ਵਿੱਚ "ਚੋਣ ਟਾਈਟਬਿਟਸ", "ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਪੋਰਟੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਕੁੱਦਦੇ ਹਨ", "ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਲਈ ਸਰਗਰਮੀ

ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ"। ਫਿਰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਖਬਰ 25 ਜਨਵਰੀ 2002 ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਜੀਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਖਬਰਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਪਸ਼ਟ, ਫਜ਼ੂਲ ਅਤੇ ਘਿਣਾਉਣੀਆਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਪਟਾਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਕਿ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਾ ਨਿਆਂਇਕ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਦੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਇੱਕ ਖਬਰ-ਆਈਟਮ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਦੂਜੇ ਹੱਥ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਸਮੱਤ ਐਨ. ਬਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਜਾਰਜ ਫਰਨਾਂਡੀਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ:-

"47ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਖਬਰ ਆਈਟਮ

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਵੇਕ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ ਕੋਈ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਦੂਜੇ-ਹੱਥ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਖਬਰ ਆਈਟਮ ਨੂੰ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਿਆ ਜਾਂ ਗੰਧਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਜੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ "

(36) ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ (ਉਪਰੋਕਤ, ਵੀ, ਮੈਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੈਰੇ 8, 9, 10, 11, 12 ਅਤੇ 13 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੋੜਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੈਰਾ 8 ਵਿੱਚ, ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੇਟੇ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੋਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਧਮਕਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ

ਨੰਬਰ 1. ਪੈਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਟਿਪਸ ਨੇ ਬਾਹਰਲੇ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨੁਸਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਆਂਦਾ ਜੋ ਵਿਰੋਧੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪੈਰਾ 10 ਵਿੱਚ, ਪੁੱਤਰ ਨੇ 6 ਫਰਵਰੀ, 2002 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 11.30 ਵਜੇ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ। ਪੈਰਾ 11 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਨੇ 7 ਫਰਵਰੀ, 2002 ਨੂੰ ਹਰੀਕੇ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਦੁਪਹਿਰ 2.00 ਵਜੇ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਦੋਵਾਂ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ 400 ਦੇ ਕਰੀਬ ਵੋਟਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਪੈਰਾ 12 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ 8 ਫਰਵਰੀ 2002 ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ 300 ਦੇ ਕਰੀਬ ਵੋਟਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਪੈਰਾ 13 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਇੱਕ ਵੋਟਰ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 8 ਨੂੰ ਵੋਟ ਨਾ ਦੇਣ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਤੀਜੇ ਭਗਤਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਫੇਸ ਵੈਲਿਊ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਲਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਐਵਰਮੈਂਟ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪੈਕਟਿਸ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਭਰਮਾਉਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਤਰਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁੱਢਲੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਵੇਰਵੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪੁੱਤਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ

ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਰਕਰ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਮਕੀਆਂ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਸਹੀ ਸਥਾਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, 1 ਫਰਵਰੀ, 2002 ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਬਾਰੇ ਵੇਰਵੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ। ਪੈਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹੜੇ ਬਾਹਰਲੇ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨੁਸਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਰੋਧੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ 12 ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁੱਤਰ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਚੋਣ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਨਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵੇਰਵੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਾਇਬ ਹਨ। ਇਹ ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਵੋਟਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ 400 ਵੋਟਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ 300 ਵੋਟਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 8 ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੋਟਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ

ਜੇਕਰ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲੇਗਾ। ਦਲੀਲਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੇਰੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਅਜ਼ਹਰ ਹੁਸੈਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

1. ਸੈਕਸ਼ਨ 83 ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 86 ਵਿੱਚ ਥਾਂ ਨਾ ਮਿਲਣ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੀਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।
10. ਬਨਾਮ ਕੰਵਲ ਸਿੰਘ (1972) 2 ਐਸਸੀਆਰ 742 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। (ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1972 ਐਸ.ਸੀ. 515) ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥ ਅਤੇ ਵੇਰਵੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਲਈ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਏ.ਐਨ.ਰੇਅ, ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਵਾਲੇ।

“ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 16 ਵਿਚਲੇ ਦੋਸ਼ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥ ਦੇ ਕਿਸੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਂ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 123(7) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਵੋਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਉਕਸਾਉਣਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀ ਸੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਸੁਝਾਅ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਤੱਥ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ।

ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਸਲ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 86

ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਉਸ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 81, ਜਾਂ ਧਾਰਾ 82 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 117 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 83 ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 86 ਵਿੱਚ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 87 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

11. ਇਸ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਖਿਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਜ਼ਾਬਤਾ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਉਭਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 83 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸਾਮੰਤ ਦੇ ਕੇਸ (1969) 3 ਐਸਸੀਸੀ 238; (ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1969 ਐਸ.ਸੀ. 1201) ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਪਦਾਰਥਕ ਤੱਥ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਅਧੂਰਾ ਕਾਰਨ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। . ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਧਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (1977) ਵਿੱਚ ਵੀ 1 SCC 511; (ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1977 ਐਸ.ਸੀ. 744) ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਮੁਢਲੇ ਤੱਥ ਜੋ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਭੌਤਿਕ ਤੱਥ ਹਨ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ ਮੁਢਲੇ ਤੱਥ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਤੱਤ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੱਥ ਸਾਮੱਗਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਜੋ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪੂਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ,

ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੀ ਅਸਲ ਤੱਥ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਧਾਰਾ 83(I)(a) ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੁਰਾਈ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ। ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਆਧਾਰ, ਇਸ ਲਈ, ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ”

(37) ਇਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਜ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤੀਆਂ:-

“5. XXX XXX XXX XXX

A-ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 83 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵੇਰਵੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 86 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਐਕਟ ਜੋ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 83 ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

B—ਭਾਵੇਂ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 86 ਦੇ ਅਧੀਨ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਐਸ਼ਹੋਲਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

(38) ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਭਾਵੇਂ ਅੰਕਿਤ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਲਈਆਂ ਜਾਣ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 123(7)(ਡੀ) ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀਆਂ।

(39) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਕਪੂਰ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਬੇਟੇ ਦੁਆਰਾ 6, 7 ਅਤੇ 8 ਫਰਵਰੀ, 2002 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ

ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ 23 ਜਨਵਰੀ, 2002 ਸੀ। ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ 24 ਜਨਵਰੀ, 2002 ਸੀ। ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ 28 ਜਨਵਰੀ, 2002 ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 79 (ਬੀ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"79. ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ—ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ (ਭਾਗ VII) ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਦਰਭ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ-

(a)

..

- (b) "ਉਮੀਦਵਾਰ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਵਿਵਸਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

(40) ਉਪਰੋਕਤ ਸਬ-ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਐਸ.ਐਚ.ਓ

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 23 ਜਨਵਰੀ, 2002 ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ 24 ਜਨਵਰੀ, 2002 ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਪੜਤਾਲ ਦੌਰਾਨ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਆਪਣੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜੋ ਉਹ 28 ਜਨਵਰੀ, 2002 ਤੱਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ 23 ਜਨਵਰੀ, 2002 ਤੋਂ, ਉਹ ਚੋਣ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੀ। ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 6, 7 ਅਤੇ 8 ਫਰਵਰੀ, 2002 ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਸ਼ਣ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਰਮਾਕਾਂਤ ਮਾਏਕਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 79 (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਮਾਕਾਂਤ ਮਾਏਕਰ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 29 ਜਨਵਰੀ, 1990 ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਜੈਨ ਨੇ ਸਹੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਚੋਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਜਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਵੀ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਭਰਨ 'ਤੇ ਹੀ ਕੋਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ 23 ਜਨਵਰੀ, 2002 ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪਰੋਕਤ ਖੋਜ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 123(7)(d) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਮਲਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ।

(41) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅੰਕ ਨੰ: 1 ਅਤੇ 2 ਹਨ

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਪੂਰਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਸਲ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 2 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਹਲਫਨਾਮਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ

S. Harcharan Singh Brar v. S. Sukhdarshan Singh oo /
and others (S.S. Nijjar. J.)

ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

ਬਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਰਾਏ, ਸੀ. ਜੇ. ਅਤੇ ਐਨ. ਕੇ. ਸੂਦ, ਜੋ
ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮੋਸ਼ਨ 'ਤੇ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ
ਬਨਾਮ

ਅਜੈ ਬਾਂਸਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ/ਵਿਰੋਧੀ

COCF ਨੰ. 2003 ਦੇ 15

ਉਥ ਫਰਵਰੀ, 2004

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - Art. 215— ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਐਕਟ, 1971 - ਐੱਸ. 12— ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖਬਰਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ-ਜੱਜ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਕਲੰਕਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼, ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਬਦਨਾਮੀ - ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵੀ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ - ਅਸਲ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਉਲਟ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਰਿਪੋਰਟ - ਰਿਪੋਰਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਪੋਰਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਏ ਹੈ- ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜੱਜ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਰਿਪੋਰਟਰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ-ਖਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਆਈਟਮਾਂ ਜੱਜ ਦੇ ਅਕਸ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਗਿਣੀ-ਮਿਥੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ-ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ-ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ। ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਅਵੇਸਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ-ਉਸ ਦੀ ਤਰਫ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਹੈ-ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ-ਕਰੋਰ ਅਤੇ ਅਸਹਿਜ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣ ਲਈ ਵਕੀਲ — ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ 2000 ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ - ਵਿਰੋਧੀਆਂ 3 ਤੋਂ 5 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਮੁਆਫੀ ਏਜੇ ਫਿਲਿਪ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ।